

DATO 15. marts 2011

JOURNAL NR.
RA-2010-380-0010

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00
FAX 33 43 67 10

Notat om status for etablering af ungesamråd i politikredsene

1. Baggrunden for etablering af ungesamråd

Regeringen fremlagde i oktober 2009 udspillet ”Mere konsekvens, opfølgning og omsorg – en markant styrket indsats mod ungdomskriminalitet”.

I udspillet indgår en lang række kriminalpræventive tiltag samt en række tiltag, der sigter mod en mere konsekvent reaktion over for unge, der begår kriminalitet.

Flere af tiltagene bygger på anbefalinger afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet i betænkning nr. 1508/2009 om indsatsen mod ungdomskriminalitet. Således anbefalede Kommissionen bl.a. etablering af ungesamråd i hele landet. Under henvisning til, at man efter det oplyste havde gode erfaringer med ungesamråd på Fyn, tilkendegav Kommissionen, at ungesamrådene burde etableres i overensstemmelse med de principper, der blev anvendt ved ungesamrådet på Fyn, dog således at den konkrete tilrettelæggelse af ungesamrådenes aktiviteter skulle besluttes lokalt.

Af regeringsudspillet fremgår, at regeringen var enig i Kommissionens anbefaling, og at regeringen ville tage initiativ til, at ungesamrådene blev udbredt til samtlige politikredse.

Justitsministeriet anmodede efterfølgende Rigsadvokaten om at foranledige, at politidirektørerne i de politikredse, hvor der ikke allerede var etableret ungesamråd, tog initiativ til etablering af et sådant.

2. Rigsadvokatens brev af 30. juni 2010

Rigsadvokaten anmodede ved brev af 30. juni 2010 samtlige politidirektører om at tage kontakt til kommunerne med henblik på etablering af ungesamråd i hver politikreds.

Rigsadvokaten foreslog i den forbindelse, at der i første omgang blev taget initiativ til en drøftelse af etablering af ungesamråd i politikredsens kredsråd, hvor såvel politikredsen som samtlige relevante kommuner er repræsenteret.

I relation til organiseringen af ungesamråd tilkendegav Rigsadvokaten, at et ungesamråd ifølge regeringsudspillet som udgangspunkt bør bestå af faste repræsentanter fra de berørte kommuner, regionen og de sikrede institutioner samt en eller flere sagkyndige. Herudover skal anklagemyndigheden i den pågældende politikreds og Kriminalforsorgen i Frihed deltage fast i samrådets møder.

Rigsadvokaten tilkendegav dog samtidig, at den nærmere organisering af ungesamrådene burde besluttes lokalt efter nærmere drøftelse med de relevante parter, og at det skulle aftales lokalt – efter de retningslinjer, der var angivet i regeringsudspillet – hvilke myndigheder der skulle være repræsenteret i samrådet, samt hvilke sagkyndige personer der i øvrigt burde deltage i samrådets møder.

For så vidt angår samrådets opgaver redegjorde Rigsadvokaten nærmere for regeringsudspillet indhold herom. Rigsadvokaten tilkendegav samtidig, at det – inden for regeringsudspillet rammer – burde drøftes og fastsættes lokalt, hvilke typer sager ungesamrådet skal behandle, samt hvorledes behandlingen af sagerne i samrådet nærmere skal foregå.

Endelig tilkendegav Rigsadvokaten, at rigsadvokaturen inden udgangen af 2010 ville anmode samtlige politikredse om en udtalelse om, hvorledes man havde organiseret ungesamrådet i de enkelte politikredse, samt om hvilke sager der blev behandlet i samrådet.

3. Det videre forløb

På et møde den 14. september 2010 i Anklagemyndighedens Faglige Ledelsesforum blev status for arbejdet med etablering af ungesamråd drøftet. Politikredsene oplyste på mødet, at man havde påbegyndt arbejdet med at etablere ungesamråd, men at der flere steder var opstået spørgsmål om bl.a. finansieringen af ungesamrådene, herunder om hvilken myndighed der skulle varetage sekretariatsfunktionen.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Ved brev af 1. oktober 2010 til samtlige kommuner oplyste Kommunernes Landsfor-
ening (KL), at KL havde bedt Justitsministeriet om en nærmere redegørelse for mini-
steriets syn på retsgrundlaget for så vidt angår ungesamråd. KL oplyste herudover, at
man samtidig havde opfordret Justitsministeriet til snarest at tage initiativ til at indlede
forhandlinger med KL i henhold til Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT), således
at de økonomiske rammer for ungesamrådene kunne komme på plads.

På baggrund af KLs brev af 1. oktober 2010 rettede flere politikredse henvendelse til
rigsadvokaturen, idet KLs brev gav anledning til usikkerhed om, hvorvidt arbejdet
med etablering af ungesamråd skulle sættes i bero med henblik på afklaring af de
spørgsmål, som KL havde rejst.

RIGSADVOKATEN

SIDE 3

I en e-mail af 15. oktober 2010 til samtlige chefanklagere tilkendegav rigsadvokatu-
ren, at det videre arbejde med etablering af ungesamråd – uanset KLs brev af 1. okto-
ber 2010 – burde fortsætte som hidtil. Arbejdet med etablering af ungesamråd burde
således efter rigsadvokaturens opfattelse ikke stilles i bero på foranledning af politi-
kredsene.

Rigsadvokaturen har efterfølgende i brev af 9. december 2010 til samtlige politidirek-
tører redegjort nærmere for Justitsministeriets svar af 3. december 2010 til KL.

Det foregår efter det oplyste i øjeblikket DUT-forhandlinger mellem Justitsministeriet
og KL med henblik på en afklaring af de økonomiske rammer for ungesamrådene.

4. Høring af samtlige politikredse om status for etablering af ungesamråd i poli- tikredsene

Rigsadvokaten har ved brev af 9. december 2010 anmodet samtlige politidirektører om
at få oplyst, hvor langt arbejdet med etablering af ungesamråd er kommet, herunder
hvilke tiltag der er iværksat i de enkelte kredse med henblik på etablering af ungesam-
råd.

Rigsadvokaten har samtidig anmodet om at få tilsendt kopi af eventuelle retningslinjer
for ungesamrådet eller udkast til sådanne retningslinjer.

Herudover anmodede Rigsadvokaten om at modtage en nærmere redegørelse i de til-
fælde, hvor arbejdet med at etablere ungesamråd havde givet anledning til vanskelig-
heder eller særlige spørgsmål i politikredsen.

Politikredsenes høringssvar er refereret i bilag 1.

5. Rigsadvokatens bemærkninger

5.1. Som det fremgår af de modtagne høringsvar, er der på nuværende tidspunkt oprettet ungesamråd i fem politikredse, herunder Fyns Politi, som Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet henviste til i betænkning nr. 1508/2009 om indsatsen mod ungdomskriminalitet.

Bornholms Politi har oplyst, at det på et kredsrådsmøde i december 2010 blev besluttet at etablere et ungesamråd, men at det på grund af det begrænsede antal sager, der må forventes at blive drøftet i ungesamrådet, samtidig blev besluttet, at ungesamrådet alene holder møde, når der er sager, der skal behandles. Der er efter det oplyste endnu ikke udarbejdet retningslinjer for samrådet.

RIGSADVOKATEN

SIDE 4

For så vidt angår de øvrige tre politikredse kan det oplyses, at der i to af disse kredse – nemlig Syddøstjyllands Politi samt Syd- og Sønderjyllands Politi – er oprettet et ungesamråd i hver kommune i politikredsen. Det bemærkes i den forbindelse, at der forud for Rigsadvokatens brev af 30. juni 2010, hvor Rigsadvokaten anmodede om, at der blev taget initiativ til etablering af ungesamråd, allerede var oprettet ungesamråd i flere kommuner i de pågældende politikredse.

I begge politikredse behandler ungesamrådene sager, hvor unge på 14 til 17 år er sigtet for kriminalitet, der må antages ikke at kunne afgøres med bødestraf. Oprettelse af ungesamråd har efter det oplyste ikke givet anledning til vanskeligheder i disse politikredse. Politiet vurderer i første omgang, hvorvidt en sag skal behandles af ungesamrådet. Formandsposten og sekretariatsfunktionen varetages af kommunerne.

Der er endvidere oprettet ungesamråd i Københavns Vestegns Politi. Samrådet har dog ikke afholdt møder endnu. Politikredsen har oplyst, at drøftelserne vedrørende etablering af ungesamråd alene stødte på udfordringer i relation til spørgsmålet om kompetenceafgivelse/delegering af kompetencen samt de økonomiske rammer, herunder særligt spørgsmålet om udgifter til ungesamrådets sekretariatsfunktion. Uanset disse overvejelser besluttede kredsrådet i november 2010 at sætte ungesamrådet i værk og vente med at tage stilling til de nævnte problemstillinger, til der foreligger en afklaring heraf fra centralt hold. Der skal nu udarbejdes et notat om grundlaget for arbejdet i ungesamrådet.

Det er hensigten, at ungesamrådet skal udarbejde indstillinger til brug for anklagemyndighedens sanktionspåstand og rettens sanktionsvalg i konkrete straffesager. Herudover skal ungesamrådet udarbejde indstillinger om det mest hensigtsmæssige anbringelsessted, hvis den unge idømmes en ubetinget frihedsstraf eller en ungdoms-sanktion efter straffelovens § 74 a. Sekretariatsfunktionen er forankret hos kommunerne og skal gå på skift mellem disse.

5.2. Fem politikredse har oplyst, at arbejdet med etablering af ungesamråd i politikredsen er i gang, men at der endnu ikke er oprettet ungesamråd i politikredsen. Det gælder Københavns Politi, Midt- og Vestjyllands Politi, Østjyllands Politi, Sydsjælland og Lolland-Falsters Politi samt Nordsjællands Politi.

De fem politikredse har oplyst, at den manglende afklaring af de økonomiske forhold – som bl.a. har betydning for placeringen og normeringen af sekretariatet – i større eller mindre omfang har vanskeliggjort etableringen af ungesamrådene.

RIGSADVOKATEN

Det er dog umiddelbart politikredsenes vurdering, at der vil kunne opnås enighed om etablering af ungesamråd i de fem politikredse, forudsat finansieringen kommer på plads.

SIDE 5

5.3. I de øvrige to politikredse (Midt- og Vestsjællands Politi og Nordjyllands Politi) har arbejdet med etablering af ungesamråd efter det oplyste vist sig at være vanskeligere.

Midt- og Vestsjællands Politi har således oplyst, at det endnu ikke er lykkedes at etablere et ungesamråd i politikredsen, og at navnlig de store kommuner i politikredsen har været imod etablering af ungesamråd, der skal afgive udtalelser i konkrete sager. Man har derfor på nuværende tidspunkt alene kunnet nå til enighed om oprettelse af et tværsektorielt samarbejdsforum "Ungesamarbejdet", som ikke skal behandle konkrete sager. Kredsrådet har dog på et møde i december 2010 besluttet, at arbejdet med etablering af et egentligt ungesamråd skal fortsætte.

Nordjyllands Politi har ligeledes oplyst, at det ikke har været muligt at opnå enighed om oprettelse af et ungesamråd i overensstemmelse med principperne i regeringsudspillet og Rigsadvokatens brev af 30. juni 2010. Det er i stedet besluttet, at der skal oprettes et ungesamråd i politikredsen, hvis primære opgave skal være at yde generel rådgivning og vejledning i straffesager, hvor den unge er sigtet for alvorligere kriminalitet. Der tænkes endvidere udarbejdet vejledninger til f.eks. udfærdigelse af ungdomskontrakter. Samrådet skal kunne drøfte enkeltsager efter behov. Sekretariatsfunktionen varetages af Nordjyllands Politi, indtil det er afklaret, hvorledes midlerne vedrørende ungesamråd bliver fordelt. Politikredsen har tilkendegivet over for kommunerne, at kredsene alene varetager sekretariatsfunktionen midlertidigt.

5.4. Som det fremgår af ovenstående, er der på nuværende tidspunkt oprettet ungesamråd i fem politikredse. Det bemærkes i den forbindelse, at der i to af politikredsenes er oprettet ungesamråd i hver kommune og ikke – som forudsat i regeringsudspillet samt Rigsadvokatens brev af 30. juni 2010 – et ungesamråd i hver politikreds.

I fem øvrige politikredse er arbejdet med etablering af ungesamråd i gang, men der er endnu ikke etableret ungesamråd. Det skyldes efter det oplyste navnlig, at der fortsat udestår spørgsmål om finansieringen af ungesamrådene, herunder navnlig finansieringen af sekretariatsfunktionen.

I de sidste to politikredse er der etableret samarbejdsfora på ungeområdet. Disse samarbejdsfora skal imidlertid som udgangspunkt ikke – som det ellers er forudsat i regeringsudspillet – udarbejde indstillinger i konkrete sager.

RIGSADVOKATEN

SIDE 6